

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

1399
17072014

Biroul permanent al Senatului
Bp 288 / 27.07.2014

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.135/2010 privind Codul de Procedură Penală*”, inițiată de domnul senator PSD Haralambie Vochițoiu (**Bp. 288/2014**).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare amendarea unor dispoziții ale *Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare*, propunându-se, în principal, următoarele:

- modificarea alin. (1) al art. 550 cu privire la momentul când hotărârile instanțelor penale devin executorii, și anume la „*data redactării și motivării hotărârilor definitive sau la data când acestea au rămas definitive, numai în cazul în care condamnatul a fost arestat preventiv în cursul urmăririi penale, în procedura de cameră preliminară sau în cursul judecății potrivit art. 223*” (în prezent, hotărârile instanțelor penale devin executorii la data când au rămas definitive);

- modificări cu privire la instanța de executare (alin. (3) al art. 553) și la punerea în executare a pedepselor (alin. (1) al art. 555).

II. Observații

Precizăm că potrivit art. 23 alin. (11) din Constituție „*Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată.*”. Dacă printr-o hotărâre judecătorească s-a stabilit vinovăția unei persoane și s-a dispus aplicarea unei pedepse organele judiciare au obligația ca din oficiu să pună în executare respectiva hotărâre.

Pentru punerea în executare a unei hotărâri în materie penală, este foarte important să se stabilească momentul când aceasta devine executorie. Potrivit art. 550 alin. (1) din *Codul de procedură penală* (Cpp) „*Hotărârile instanțelor penale devin executorii la data când au rămas definitive.*”. Art. 551 din Cpp reglementează data la care rămâne definitivă hotărârea primei instanțe¹, iar alin. (1) al art. 552 din același act normativ stabilește că „*Hotărârea instanței de apel rămâne definitivă la data pronunțării acesteia, atunci când apelul a fost admis și procesul a luat sfârșit în fața instanței de apel.*”

Hotărârea definitivă a instanței penale se pune în aplicare potrivit art. 553 alin. (3) din Cpp. Astfel, instanța în fața căreia hotărârea a rămas definitivă trimite instanței de executare un extras din acea hotărâre, cu datele necesare punerii în executare, în ziua pronunțării hotărârii de către instanța de apel sau, după caz, de către instanța ierarhic superioară. După cum se poate observa, textul *de lege lata* reglementează, în mod similar, punerea în executare a unei hotărâri judecătorești, indiferent că persoana condamnată a fost sau nu arestată preventiv în cursul procesului, atât în ceea ce privește momentul în care respectiva hotărâre este pusă în executare², cât și în ceea ce privește modul de punere în executare³.

Textul propunerii legislative privind modificarea alin. (1) al art. 550 Cpp, conform căruia hotărârile instanțelor penale „*devin executorii la data redactării și motivării hotărârilor definitive sau la data când acestea au*

¹ Hotărârile primei instanțe rămân definitive:

1. la data pronunțării, când hotărârea nu este supusă contestației sau apelului;
2. la data expirării termenului de apel sau de introducere a contestației:
 - a) când nu s-a declarat apel sau contestație în termen;
 - b) când apelul sau, după caz, contestația declarată a fost retrasă înăuntrul termenului;
3. la data retragerii apelului sau, după caz, a contestației, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de apel sau de introducere a contestației;
4. la data pronunțării hotărârii prin care s-a respins apelul sau, după caz, contestația.

² data rămânerii definitive a hotărârii

³ prin comunicarea unui extras de hotărâre cu datele necesare punerii în executare

rămas definitive, numai în cazul în care condamnatul a fost arestat preventiv în cursul urmăririi penale, în procedura de cameră preliminară sau în cursul judecății potrivit art. 223” nu este unul clar, reglementarea propusă neavând un caracter predictibil și accesibil.

Dacă modificarea propusă ar fi introdusă în Cpp, o hotărâre judecătorească ar deveni executorie în două momente diferite - la data redactării și motivării acelei hotărâri definitive sau la data când a rămas definitivă. Ambele momente la care o hotărâre judecătorească devine executorie au în vedere numai ipoteza în care condamnatul a fost arestat preventiv în cursul urmăririi penale, în procedura de cameră preliminară sau în cursul judecății. Pentru ipoteza în care condamnatul nu a fost arestat preventiv, textul art. 550 alin. (1) - așa cum se propune a fi modificat de prezenta inițiativă legislativă - nu permite stabilirea momentului la care hotărârea judecătorească devine executorie.

Nici textul de modificarea a alin. (3) al art. 553 nu este clar, fiind susceptibil de interpretări diferite, ceea ce nu conferă un caracter accesibil și predictibil reglementării. Astfel, textul propus referitor la art. 553 alin.(3) prevede ca punerea în executare a hotărârii definitive să se facă fie prin transmiterea unui extras din hotărâre, fie prin comunicarea hotărârii redactate și motivate. De asemenea, textul în formularea sa actuală ar urma să se aplice *„numai în cazul în care condamnatul a fost arestat preventiv în cursul urmăririi penale, în procedura de cameră preliminară sau în cursul judecății potrivit art. 223”*⁴.

Textul nu prevede în ce termen ar urma să se comunice fie extrasul din hotărâre, fie hotărârea motivată, astfel încât nu rezultă când se va face punerea în executare. De asemenea, textul nu oferă un răspuns la întrebarea ce se întâmplă în cazul în care persoana condamnată nu a fost arestată preventiv anterior rămânerii definitive a hotărârii de condamnare, respectiv cum se face punerea în executare în acest caz. Această observație este valabilă și în ceea ce privește prima teză a textului propus pentru alin.(1) teza întâi din art. 555 din Cpp. Chiar și în ipoteza în care intenția reală de reglementare (neexprimată în textul propunerii) a fost aceea ca punerea în executare să se facă în două modalități, și anume:

a) prin transmiterea, către instanța de executare, a unui extras din hotărârea de condamnare - în cazul în care condamnatul a fost arestat

⁴ La această concluzie se ajunge printr-o interpretare gramaticală a textului propus – „(...) trimite instanței de executare **hotărârea** redactată și motivată sau extrasul din acea hotărâre, **numai în cazul în care** condamnatul a fost arestat preventiv în cursul urmăririi penale, în procedură de cameră preliminară sau în cursul judecății potrivit art. 223”

preventiv în cursul urmăririi penale, în procedura de cameră preliminară sau în cursul judecății potrivit art. 223;

b) prin transmiterea, către instanța de executare, a hotărârii redactate și motivate - în celelalte cazuri;

opinăm că soluția nu poate fi susținută, deoarece introduce reglementări diferite pentru persoane aflate în aceeași ipoteză fără o justificare obiectivă. *„Principiul egalității în fata legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice”*⁵.

Precizăm și faptul că modificarea art. 553 alin. (3) Cpp ar avea influențe și asupra dispozițiilor art. 553 alin. (4) Cpp, deoarece acest din urmă articol conține o normă de trimitere la dispozițiile art. 553 alin. (3) Cpp.

Concluzionând, o hotărâre definitivă de condamnare, prin care s-a stabilit vinovăția unei persoane și s-a dispus aplicarea unor pedepse, trebuie pusă în executare de îndată. *De lege lata*, motivarea completă a hotărârii nu produce efecte în ceea ce privește punerea în executare a hotărârii, astfel încât instituirea unei interdependențe între motivarea hotărârii și punerea ei în executare nu poate fi susținută.

Desigur, motivarea unei hotărâri judecătorești definitive are importanța sa de netăgăduit. De exemplu, ea permite persoanei condamnate să înțeleagă care au fost faptele sale care au intrat sub incidența legii penale, astfel încât pe viitor să se conformeze dispozițiilor legale și facilitează reinsertia socială a celui condamnat. De asemenea, motivarea hotărârii definitive este importantă și din prisma căilor de atac extraordinare⁶.

Precizăm și faptul că legiuitorul a instituit, prin art. 406 alin. (1) din Cpp, un termen maxim de 30 de zile în care hotărârea se redactează.

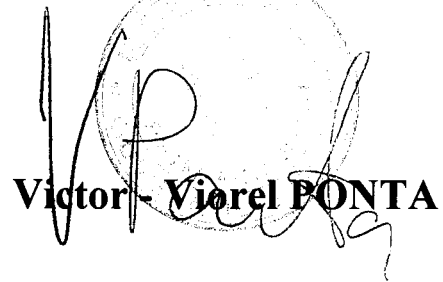
⁵ Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994 a Plenului Curții Constituționale privind liberul acces la justiție al persoanelor în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime

⁶De exemplu, arătăm că art. 471 - Cererea de recurs în interesul legii- din Cpp prevede că „(2) Cererea trebuie să cuprindă soluțiile diferite date problemei de drept și motivarea acestora (...)

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Victor - Viorel PONTA

Domnului senator Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului